

De schoolbus naar Twello

'We praten over verkering'

Elke normale schooldag rijdt er 's ochtends een speciale schoolbus van Apeldoorn naar Twello. Met de busmaatschappij zijn afspraken gemaakt over tijd en route. Vooral met slecht weer gaan er veel vmbo'ers mee.

Edwin Vos draait rond tien voor acht zijn bus naar het perron op het busstation van Apeldoorn. Het is nog donker. Voor buschauffeur Vos is dit de tweede rit van zijn dienst; hij is vanmorgen al in Zwolle geweest. Er drommen zo'n dertig scholieren binnen. Onder hen Maaïke (12), Mariska (13), Stefan (13), Wichian (14), Rosalie (15) en Danielle (14). Vooral

meisjes. De meesten, gaan zover mogelijk achterin zitten. Niet allemaal helemaal wakker, sommigen stilletjes en anderen direct heel uitgelaten.

Ze stappen straks allemaal op dezelfde plek uit. Dit is immers de schoolbus die iedere ochtend naar de vestiging Twello van AOC Oost rijdt. Een extra dienst op lijn 111. Buschauffeur Vos heeft een geschiedenis met de

Schoolbussen in Nederland

“Officieel bestaan er bij ons geen schoolbussen meer”, vertelt een woordvoerder van Connexxion, “maar in de wandelgangen noemen we ze nog wel zo.” Vroeger had je immers bussen die tegen een speciaal tarief leerlingen naar school brachten. Deze zijn nu in een lijndienst opgenomen of er is een speciale route in het leven geroepen (vaak met nummers in de 600). Als er al een lijndienst was op dat traject, gaat het om zogenaamde versterkingsritten (zoals van Apeldoorn naar Twello). Scholen betalen niets, maar het Rijk geeft een bijdrage voor speciale diensten onder voorwaarde dat niet alleen scholieren, maar iedereen mee kan. Connexxion maakt dan met scholen afspraken over tijd en route en op welke dagen er wordt gereden. In vakantieperiodes rijden ze niet.

Het is heel wat anders dan ‘leerlingenvervoer’. Dat gaat om kinderen met een handicap die niet zelfstandig de route naar school kunnen afleggen. Ze gaan vaak met speciale busjes naar vormen van speciaal onderwijs. De gemeente waar de kinderen wonen, is hiervoor verantwoordelijk.

FOTO: STON VAN DEN BORN

▲ Vmbo-leerlingen onderweg voor een dagje school

school, maar dat blijkt pas later. In Twello keert de bus en dan zal hij leeg weer terugrijden. Buiten dienst. Er komen veel leerlingen uit Apeldoorn. De afstand naar Twello is afhankelijk van waar je in Apeldoorn woont zo’n 10 tot 15 kilometer. Ga je dan met de fiets of de bus? Rond acht uur is het op de lijn van Apeldoorn richting Deventer altijd druk, veel woon-werkverkeer en veel leerlingen die hun eerste lesuur om half negen hebben. Als een leerling rond dit tijdstip op een normale bus naar Twello wil stappen, en de chauffeur merkt dat, dan stuurt hij ze naar de schoolbus.

Opstapplaatsen

Een jaar of tien jaar geleden vroeg de school of Connexxion in de dienstregeling een bus voor scholieren kon opnemen. “Het was ’s ochtends vaak zo druk dat er twee bussen achter elkaar reden”, vertelt locatiedirecteur Jan van den Noort. “Dat is de aanleiding geweest. Vorig jaar zeiden mensen van Connexxion dat ze het idee hadden dat ook vanuit Deventer

meer leerlingen komen. Wellicht komt er dus nog een soortgelijke bus vanuit Deventer.”

Tussen Apeldoorn en Twello zijn zo’n vijftien haltes. Zo vaak stoppen we niet. “Er is een beperkt aantal opstapplaatsen,” aldus Van den Noort. Die zijn dan vooral in Apeldoorn zelf. Normaal rijdt de lijndienst een route door Twello, maar de schoolbus gaat direct naar school. De rit duurt dan ook niet veel langer dan twintig minuten.

Stom

Halverwege het traject zit de bus goed vol. Geconcentreerd en soepel stuurt Vos de bus over een soms bochtig parcours. Geroutineerd. Ook voor de leerlingen wordt het een gewone dag. Rosalie heeft straks gym, Danielle twijfelt: “Biologie, Duits en lassen geloof ik.” Maaïke heeft groenoriëntatie en Mariska geschiedenis van Mark Spliethof. “Die is leuk”, roept iemand achterin de bus. “En natuurkunde?” Nee, natuurkunde valt uit. Het zijn vooral vmbo-leerlingen. Te oud voor K3 en misschien nog te jong

voor Eminem. Op de vestiging zitten ruim 400 vmbo’ers en nog eens 400 mbo’ers. De vmbo-leerlingen komen meestal met de fiets of met de bus; de leerlingen van het mbo eerder met de brommer of soms zelfs met de auto.

Toeval, denkt Van den Noort, dat er vandaag veel meer meisjes dan jongens in de bus zitten. Op school is het ongeveer fifty-fifty. Het kan te maken hebben dat leerlingen van bloemschikken en diervoorzorging op deze dag vroeger beginnen dan die van veehouderij of groene ruimte, oppert hij. “Het is wel zo dat meisjes eerder de bus nemen.” En met slecht weer is het drukker.

Danielle bijvoorbeeld neemt meestal de bus. “Als ik in de zomer ga fietsen, doe ik er wel vijftig minuten over.” De leerlingen in de bus zijn vaak dezelfde. Danielle let niet zo op de chauffeur, maar soms is ook die dezelfde. “We doen eigenlijk niks in de bus”, vertelt ze. Er zijn ook nauwelijks walkmans of mobieltjes te zien. “Ja, we praten.” Over Idols misschien, over school en over de leraren. “Over van alles”, roept Mariska. “Over verkering bijvoorbeeld.” →

Verder achterin de bus zitten Sharon en Christa, beiden 14 en beiden bloemsierkunst. Een hele bewuste keus was dat blijkbaar, want “andere richtingen zijn stom”. Ze vinden het wel gezellig in de bus. “Je kunt een beetje lachen.”

Het wordt ook wat rumoeriger. “Zal ik komen helpen met slaan?” vraagt chauffeur Vos door de intercom. “Ik vond ze toch redelijk rustig”, vertelt hij later.

Ontlating

“Zo’n schoolbus is een ontlating van de gewone dienst”, zegt hij. Er is geen vaste chauffeur. “Af en toe zit dit traject in mijn dienst.” Voor de schoolbus gelden dezelfde strippen als iedere andere dienst, maar de meeste leerlingen stappen in met een maandkaart of een ander abonnement.

Vrijdag is er geen schoolbus. Con-

nexion krijgt aan het begin van het jaar een rooster met vakantiedagen en andere bijzonderheden. Vrijdag organiseert de school een open dag. Er is dan ook een stand van de busmaatschappij. Potentiële leerlingen en ouders kunnen zich daar informeren over de tarieven naar school. Zo’n schoolbus zou je dan kunnen zien als een soort van secundaire schoolvoorwaarde.

Verstekelingen

Edwin Vos heeft zelf een paar jaar op de school in Twello gezeten, zeker vijftien jaar terug. Het was toen nog een lagere agrarische school. Hij heeft er bloemsierkunst gedaan en ging vervolgens naar de middelbare tuinbouwschool in Rijswijk, als een van de eerste jongens op de meisjesschool. Na zijn opleiding werkte hij drie jaar lang als bloemist in een grote bloemenzaak in Den Haag. Ver-

volgens kwam hij terug naar Apeldoorn en werd taxichauffeur. En daarna buschauffeur.

“De school hier was toen veel kleiner en vooral het laatste jaar was erg gezellig. Ik heb er een leuke tijd gehad. Het spreekt ook wel aan als je van de lagere school komt op zo’n school met al die dieren. We gingen bijvoorbeeld ponyrijden in de pauze.” Intussen zijn we voor school gearriveerd. “Dit is de eindhalte,” zegt Vos tegen twee ‘verstekelingen’, twee jongens die terwijl iedereen uitstapt, rustig blijven zitten. “Ik ga niet verder; jullie moeten overstappen.” Ze willen naar Deventer en het is hen blijkbaar ontgaan dat dit geen gewone 111 is. ∞

Ton van den Born